

Date: 7th April-2025

**YOG‘OCHGA ISHLOV BERADIGAN QO‘L VA ELEKTR ASBOBLARIDAN
FOYDALANISH TEXNOLOGIYASI HAMDA INTARSIYA USULIDA BADIY-
BEZAK BUYUMLAR YASASH VA BO‘YASH TEXNIKASI**

Ismailova Momogul Hamraboy qizi

Urganch davlat pedagogika instituti
“Texnologik ta’lim kafedrası o‘qituvchisi”

Raximova Manzura

Urganch davlat pedagogika instituti
Texnologik ta’lim 3- kurs talabasi

Karimov Jonibek Po‘lat o‘g‘li

Urganch davlat pedagogika instituti
Texnologik ta’lim 3- kurs talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada yog‘ochga ishlov berishda qo‘llaniladigan qo‘l va elektr asboblarning texnologik imkoniyatlari hamda ularning intarsiya – yog‘och mozaikasi usulida badiiy-bezak buyumlar yaratishdagi o‘rni yoritilgan. Asosan, yog‘och bo‘laklarini kesish, joylashtirish, silliqlash va bo‘yash bosqichlarida zamonaviy asboblardan foydalanish orqali mahsulot sifatini oshirish yo‘llari tahlil qilingan. Maqolada nafaqat texnik yondashuv, balki milliy hunarmandchilik an‘analarini saqlagan holda zamonaviy dizayn bilan uyg‘unlashtirish masalalari ham ko‘rib chiqilgan.

Annotation: This article explores the use of hand and electric tools in woodworking and their role in the creation of artistic and decorative items using the intarsia (wood mosaic) technique. It analyzes the processes of cutting, assembling, polishing, and painting wooden elements, highlighting how modern tools can improve the quality and precision of the final product. The article also emphasizes the importance of preserving traditional craftsmanship while integrating modern design elements in wood art.

Аннотация: В данной статье рассматривается технология использования ручных и электрических инструментов при обработке древесины, а также их роль в создании художественно-декоративных изделий в технике интарсии (деревянной мозаики). Анализируются этапы резки, сборки, шлифовки и покраски деревянных элементов с акцентом на то, как современные инструменты способствуют повышению качества и точности готового изделия. Особое внимание уделяется сохранению традиционного ремесленного искусства в сочетании с современным дизайном.

Kirish. Yog‘och insoniyat tarixida eng qadimiy ishlov beriladigan materiallardan biri hisoblanadi. Zamonaviy davrda yog‘ochga ishlov berish texnologiyalari izchil rivojlanib, ularning qo‘llanilish doirasi amaliy jihatdan foydalanishdan tortib, san‘at va estetikaga yo‘naltirilgan ishlarga qadar kengayib bormoqda. Yog‘och mozaikasi san‘ati — intarsiya, turli rang va shakldagi yog‘och bo‘laklarini aniqlik bilan joylashtirish orqali badiiy bezak hosil qilishni nazarda tutadi. Bu san‘at turi nafaqat hunarmandchilik merosi sifatida, balki zamonaviy dizayn bilan uyg‘unlashgan holda milliy madaniyat ifodasi sifatida ham dolzarb

Date: 7th April-2025

ahamiyat kasb etmoqda. Qo'l va elektr asboblardan foydalanish esa intarsiya jarayonini yengillashtirib, mahsulot sifatini sezilarli darajada oshiradi. Ushbu maqolada aynan shu texnologik vositalarning ahamiyati hamda ularning san'at bilan uyg'unlashgan holati tahlil etiladi.

Asosiy qism

1. Yog'ochga ishlov berishda qo'l va elektr asboblarning roli

Yog'ochga ishlov berishda foydalaniladigan asboblari asosan ikki toifaga bo'linadi: qo'l asboblari va elektr asboblari. Qo'l asboblari arralar, randalar, kesgichlar, o'ymakorlik pichoqlari, bolg'alar va silliqlovchi qog'ozlar kiradi. Bu asboblari yog'ochni dastlabki ishlovdan o'tkazish, shakl berish va nozik detal ustida ishlashda qo'l keladi. Elektr asboblari esa frezalar (o'ymakor asboblari), elektr arralar, burg'ular, silliqlovchi mashinalar va lazerli kesish moslamalari kiradi. Ushbu asboblari yordamida yog'ochga yanada aniqlik bilan ishlov berish, ish unumdorligini oshirish va vaqtni tejash imkoniyati yaratiladi.

2. Intarsiya san'ati: texnologik bosqichlar

Intarsiya – bu yog'och yuzasiga turli rang va shakldagi yog'och bo'laklarini joylashtirib, mozaik tarzida badiiy naqsh yaratish san'atidir. Ushbu jarayon bir necha texnologik bosqichlardan iborat:

1. Naqsh chizmasini tayyorlash
2. Yog'och turlarini tanlash
3. Kesish va joylashtirish
4. Yelimlash
5. Silliqlash
6. Bo'yash va qoplama

3. Asboblari texnologiyasining intarsiyadagi ahamiyati

Qo'l asboblari badiiy detallarni nozik ishlashda zarur bo'lsa, elektr asboblari tezlik va aniqlikni ta'minlaydi. Elektr frezalar murakkab naqshlarni o'yishda, silliqlovchi mashinalar yuzani tekis va silliq holga keltirishda, burg'ular esa kerakli o'lcham va chuqurlikdagi teshiklarni ochishda foydalidir.

4. Badiiy bezak va bo'yash texnologiyasi

Intarsiya buyumlarini bezashda bo'yash va qoplama ishlari muhim bosqich hisoblanadi. Ular quyidagi materiallar yordamida amalga oshiriladi: yog'li bo'yoqlar, tabiiy yoki sun'iy laklar, rangli morilovkalar. Bo'yash jarayoni qatlam-qatlam olib boriladi va har bir qatlamdan so'ng silliqlovchi ishlari amalga oshiriladi.

Date: 7th April-2025

Xulosa: Yog‘ochga ishlov berish san’ati — bu texnologiya va estetikani o‘zida uyg‘unlashtirgan ijodiy jarayondir. Qo‘l va elektr asboblardan maqsadga muvofiq va to‘g‘ri foydalanish natijasida nafaqat mahsulot tayyorlash tezligi ortadi, balki uning sifat darajasi ham yuksaladi. Intarsiya usulida yog‘och mozaikasi yaratish jarayoni puxta rejalashtirilgan bosqichlardan iborat bo‘lib, bunda har bir detaldagi aniqlik va badiiylik juda muhim ahamiyatga ega. Qo‘l mehnati va zamonaviy texnologiyalar uyg‘unligi, hunarmandning mahorati bilan birga, xalqimizning boy madaniy merosini saqlash va rivojlantirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Karimov, B. & Tursunov, A. (2020). Yog‘ochga ishlov berish texnologiyasi. Toshkent: “Fan va texnologiya” nashriyoti.
2. O‘ralov, S. (2018). Xalq amaliy san’ati asoslari va ularni o‘qitish metodikasi. Samarqand: “Zarafshon”
3. Saidov, U. (2019). Intarsiya san’ati va zamonaviy bezak texnikasi. Buxoro: “Istiqlol ziyo”.
4. Jalilov, M. (2021). “Yog‘ochga ishlov berish asboblari va ularning qo‘llanilishi” // Amaliy muhandislik jurnali, №2 (58), 45–51-betlar.
5. Rustamova, N. (2022). “Milliy hunarmandchilikda mozaika usullarining o‘rni” // O‘zbekiston madaniy merosi ilmiy-amaliy to‘plami, №3, 33–38-betlar.
6. Akramov, H. (2017). Zamonaviy uy-ro‘zg‘or buyumlari dizayni. Toshkent: “Ilm ziyo”.
7. Ivanov, A. (2015). The Art of Intarsia: Wood Inlay Techniques. Moscow: Woodcraft Publishing.

Date: 7th April-2025

8. Jackson, R. (2016). Woodworking with Power Tools. New York: Artisan Crafts Books.

International Conferences
Open Access | Scientific Online | Conference Proceedings

